

Útbúgving

Gev mær

PENSLAR GEV
MÆR PAPPÍR
GEV MÆR TÍÐ!

Gyða Hjalmarsson Didriksen

Tey liggja, standa, hoppa, smsa og lurta eftir tónleiki á telefonini. 15 eru tey, úr 4., 5., 6., og 7. flokki. Ein ólíka bólkur. Mest gentur. Tá eg komi eftir gongini, spyrja tey í munin á hvørjum øðrum: hvat skulu vit gera í dag? Felags? Ella kunnu Lív og eg sleppa at mála við hondunum? Kunnu Sólrún og eg so sleppa at sletta máling líka sum hasin amerikanarin?

MYNDLISTINA HAVA
TEY SJÁLVI VALT

Vit fara innar í myndlistahølið. Stakkar av føroyskum og øðrum listabókum liggja frammi á fyrsta borðinum. Á samvirknu talvuni er ein myndarøð við Jackson Pollock. Hann lærdu og tosaðu vit um seinastu viku, tá Sólrún og Jóna vórðu púra vekk í at sletta við máling. Sjálvsagt at ríka teirra upplivingar við myndagerðini og viðkað teirra vitan og sjónarring um list og listafólk, um samfelag og menning av list. Og hvat er meira upplagt enn at leggja leiðina framvið, enn okkara egna Tommy Arge.

Ímyndi mær mangan, hvussu hugaligt tað hevði verið, at næmingarnir tóku aðrar lærugreinar til sín við slíkum eldhuga. Ein munur er, at myndlistina hava tey sjálvi valt, meðan vanligu lærugreinar, eg her tosi um, ikki eru valdar í sama mun. Námsætlanin leggja upp til ávís tímatal til allar disiplinir innan hesar lærugreinar, ið hava fingið heitið Handverk og list og Myndlist. Tað er bara so, at tímarnir eru ikki har til alt. Óansæð hvussu vit mingilera. Her í Vestmanna minnst vit enn, hvat hendi, tá vit á røttum stað gjørdur vart við okkara ónøgd við tíðarjættanum til kreativu lærugreinar. Nú eru aðrar tíðir og aðrir siðir. Men broytingar eru tó ringar at fáa eyga á.

Øll velja ikki myndlistina. Okkara samfelag hevur gjørt av, at ikki allir borgarar landsins skulu fáa lut í tí, vit kalla musisku-kreativu lærugreinar. Eg hoyri

ongi mótmæli, tí tey skulu ikki pisakannast í myndlist beinleiðis, og digitalar landsroyndir er heldur ikki talan um, enn.

Skrivað stendur, at næmingarnir skulu gerast virknir borgarar í einum demokratiskum samfelag. Og í vælúrhondum greiddum námsætlanum blóma sokallaðu kravdu lærugreinar og listin lið um lið. Føgur orð og fagarar ætlanir. Eg haldi, at eg vil samanbera námsætlanin við vitar, ið vísa veg. Betri kann eg ikki siga tað, og eg haldi, at samanberingin er á góðari leið.

Lóg 125 er okkara lóg, fólkaskúlalógin. Mær dámar so ómetaliga væl stk.3 í endamálsorðingini. Her eru karmarnir snøgt og væl smíðaðir. Og innan hesar skulu vit virka. Her er rúmligt og fjálgt:

»Stk. 3. Fólkaskúlin skal í sátt og samvinnu við foreldrin hjálpa til at geva næmingunum eina kristna og siðalagsliga uppaling. Hann skal við støði í heimligari mentan menna kunnleika næminganna um føroyska mentan og hjálpa teimum at fata aðrar mentanir og samspæl manna við náttúruna. Hann skal búa næmingarnar til innlivan, samavgerð, samábyrgd, rættindi

og skyldur í einum fólkaræðisligum samfelag. Undirvísing og gerandislív skúlans eiga at vera grundað á andsfrælsi, tollyndi, javnvirði og fólkaræði.»

Uppgávan er væl lýst. Við foreldrum og øllum samfelagnum annars at fylla karmarnar. Allarhelst er tað eisini her, at ymiskar tulkningar og mótstriðandi áhugamál síggja dagsins ljós. Tað er ikki negativt í sjálvum sær. Kann vera av størsta týðningi og leggja upp til fjøltáttaða undirvísing við nógvum møguleikum. Leggja upp til kjak.

FJANDANS TVÆTL
OG ÓNYTTUGT VAS

Í mínum myndlistatímum, sum í øllum mínum læraraverki, royni eg at liva upp til endamálsorðingina. Við støði í egnari mentan fata aðrar mentanir, samspæl við náttúruna, innlivan, samavgerð, samábyrgd, fólkaræði, andsfrælsi, tollyndi, javnvirði og fólkaræði.

Stórar ætlanir, kann man siga, fyri eina so lítisvirða lærugrein, men eg meini veruliga, at um enn hon er litið vird millum tey, sum ráða og lóggeva, so er hon ein tann størsta millum næmingar og lærarar - sum meg t.d.

Fjandans tvætl og ónyttugt vas, hoyri eg onkran teska.

Støðgað, støðgað sigi eg. Hugsa teg um og gev gætur heldur enn at ganga her og órógva listarligu menningina.

Verða vit heil menniskju uttan listina, tónleikin, dansin og sjónleikin?

Verða vit meira dugnalig og andsfræls, tollyndin og ábyrgdarfullir samfelagsborgarar uttan?

Svarið kemur av sær sjálvum!

Í endamálsorðingini fyri myndlist lesa vit hesi føgru orð (í brotum):